

«Του κάτω κόσμου τα καμώματα» από

ΘΕΑΤΡΟ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Νόνα Μολέσκη

Κείμενο / μουσική: Μίμης Πλέσσας
Ιδέα / Στίχοι: Κώστας Βίρβος
Σκηνοθεσία / Συνδεδειγμένα /
Αφήγηση: Νίκος Χαραλάμπους
Σκηνικά / Κοστούμια: Αριάδνη Βο-
ζάνη
Χορογραφία: Ινγκε Ράντεκε
Μουσική διδασκαλία: Νικόλας Πα-
παγεωργίου
Φωτισμοί: Γρηγόρης Παπαγεωργί-
ου, Γιώργος Κουκουμάς
Παίζουν: Ευτύχιος Πουλλαΐδης, Μι-
χάλης Μουστακάς, Αντώνης Κατσα-
ρής, Σταύρος Λούρας, Σπύρος
Σταυρινίδης, Τζένη Γαϊτανπούλου,
Άλκηστις Παυλίδου, Λένια Σορό-
κου, Μαρία Μίχα, Φαίδρος Στασί-
νος, Κυριάκος Ευθυμίου, Έλενα
Παπαδοπούλου κ.ά.

Κάθησα και σκέφτηκα. Γιατί άραγε μου άρε-
σε αυτή η παράσταση;

«Του κάτω κόσμου τα καμώματα», η φετινή
συμμετοχή του ΘΟΚ στα «Κύπρια». Πρόκειται για
αναβίωση παλιάς συνεργασίας του στιχουργού
Κώστα Βίρβου και του συνθέτη Μίμη Πλέσσα με
αφορμή - δε μπορώ να χρησιμοποιήσω άλλη έκ-
φραση - τους «Νεκρικούς Διαλόγους» του Λου-
κιανού. Τότε, 35 χρόνια πριν, κάποια θέματα, κά-
ποιες σκηνές, κάποια πρόσωπα από τους «Νε-
κρικούς Διαλόγους» μετενσαρκώθηκαν σε τρα-
γούδια, τα οποία ενώθηκαν σε μια λαϊκή οπερέ-
τα, με ένα υποτυπώδες λιμπρέτο. Ο Νίκος Χαρα-
λάμπους πίστεψε ότι μπορεί να δώσει νέα ζωή
στο ξεχασμένο σχέδιο. Πρόσθεσε στο ελάχιστο
κείμενο που χωράει μεταξύ των τραγουδιών, δι-
κά του συνδεδειγμένα κείμενα, χτίζοντας γέφυρες
από τη μια με το Λουκιανό (τη Γέφυρα Πικρής Σα-
τρικής Αντιμετώπισης και των Διο Κόσμων) και
από την άλλη μαζί μας (τη Γέφυρα Άνετου Χειρι-
σμού του θέματος του Θανάτου). Πάντως, ο Κά-
τω Κόσμος ως θέμα είναι βοηθητικός παράγων
για να σμίγουν γενιές αναγνώστων και θεατών.
Φαίνεται πάντα οι άνθρωποι προτιμούσαν να το
συζητούν μαζί και εύθυμα σαν ένα είδος ξορκι-
σμού. Η ελληνική παράδοση είναι γεμάτη από Νέ-

κυες. Η ιδέα της προσωρινής καθόδου στον Άδη,
μιας κλεφτής ματιάς στο σκοτάδι με εγγυημένη
όμως επιστροφή στο φως, πάντα γοήτευε.

Τέλος πάντων, η συγκεκριμένη παράσταση
δεν «σηκώνει» φιλολογική προσέγγιση. Στη βά-
ση της δεν υπάρχει θεατρικό έργο ούτε πλοκή,
και ο λόγος παρουσιάζεται διασπασμένος σε σύ-
ντομους διαλόγους και αρκετά ξεκρέμαστες ατά-
κες. Τότε από πού βγάζει θέατρο ο Νίκος Χαρα-
λάμπους; Μήπως η μουσική ύλη της παράστασης
είναι η πηγή της θεατρικότητας; Τα τραγούδια
του Πλέσσα, όμορφα και πολλά, αναγκάζουν τους
συντελεστές να καταφεύγουν στη λύση της ηχο-
γραφημένης εκτέλεσης. Παρόλο που σχεδόν
όλοι οι ηθοποιοί της παράστασης είναι καλοφω-
νάρηδες, δεν είναι εύκολο να βγάλουν ζωντανά
μια παράσταση οπερέτας με κάπου 25 τραγούδια.
Ναι, είναι μια μουσικο-χορευτική παράσταση αλ-
λά το μυστικό της επιτυχίας της κρύβεται αλλού.

Κατ' εμένα, «Του Κάτω Κόσμου τα Καμώμα-
τα» είναι μια παράσταση αφιερωμένη στους ηθο-
ποιούς, μια παράσταση που βασίζεται στους ηθο-
ποιούς, σκηνοθετημένη από σκηνοθέτη-ηθοποιό.
«Μπατίρηδες» ή μη, οι ηθοποιοί είναι ήρωες και
της οπερέτας των Πλέσσα - Βίρβου, αλλά και της
ανανεωμένης της εκδοχής. Χωρίς να καλύπτονται

από λόγο και πλοκή, χωρίς να κρύβονται πίσω
από το παραβάν της σκηνοθετικής περίπλοκης
ιδέας. Έτσι, «ακάλυπτοι» ακόμα και από τους ρό-
λους τους ο καθένας με μια ελαφριά μάσκα κά-
ποιου μυθικού προσώπου η σατιριζόμενου τύ-
που, οι ηθοποιοί του ΘΟΚ (νυν, πρώην και εκτά-
κτως συνεργαζόμενοι) δείχνουν την τέχνη τους.
Όλοι είναι εύκολα αναγνωρίσιμοι και πολύ αγα-
πητοί. Εδώ δεν προκαλεί αρνητικά συναισθήμα-
τα και το γεγονός ότι ο καθένας έχει στη φαρέ-
τρα του μερικά δικά του υποκριτικά κλισέ, πλα-

στικά, μιμητικά, φωνητικά κ.ά. και τα εκτοξεύει
ανεπιφύλακα σ' αυτή την παράσταση. Εδώ το ρή-
μα «παίζουν» παύει να είναι μεταβατικό, δεν παί-
ζουν ρόλο (δεν έχουν και τι να παίζουν, είπαμε),
απλώς παίζουν. Κι εμείς τους αγαπάμε με μια πα-
λιά αγάπη, τον Λούρα, τον Μουστάκα, τον Πουλ-
λαΐδη, την Τζένη, τον Βήχα, την Άλκηστη, τον
Σταυρινίδη κ.ά.

Και το τελευταίο. Πού θα βλέπουμε τώρα τους
απόστρατους (για διάφορους λόγους) του ΘΟΚ;
Δηλαδή, δεν θα τους βλέπουμε πια.